

De H. Familie

<https://hdl.handle.net/1874/225492>

DE H. FAMILIE.

REDEVOERING

GEHOUDEN OP HET

Congres van de Aartsbroederschap der H. Familie

TE ROERMOND,

18 OCTOBER 1910,

DOOR

DR. J. E. H. MENTEN.

UITGAVE VAN

J. N. GEYER, BOTERMARKT 26, LEIDEN.

Handwritten signature: J. N. Geyer

DE H. FAMILIE.

REDEVOERING

GEHOUDEN OP HET

Congres van de Aartsbroederschap der H. Familie

TE ROERMOND,

18 OCTOBER 1910,

DOOR

DR. J. E. H. MENTEN.

UITGAVE VAN

J. N. GEYER, BOTERMARKT 26, LEIDEN.

AAN DEN HOOGEN BESCHERMHEER VAN DE
AARTSBROEDERSCHAP DER H. FAMILIE,

ZIJNE DOORLUCHTIGE HOOGWAARDIGHEID

MONSEIGNEUR

J. H. DREHMANN'S,

BISSCHOP VAN ROERMOND,

EERBIEDIG OPGEDRAGEN

DOOR DEN

SCHRIJVER.

De H. Familie.

Erat opus valde bonum, Deo acceptabile,
praebens salutem hominibus.

Het was een werk zeer goed, Gode aangenaam, heilbrengend den menschen.

Boek der Koningen.

Monseigneur, HoogEerw., ZeerEerw., Eerw. Heeren.

Het was Pinkstermaandag 1844, om halfacht 's avonds. In een eenvoudig vertrek, de kamer van een werkman, knielden acht mannen ootmoedig neer voor een klein huisaltaar, waar een Mariabeeld op prijkte te midden van bloemen en lichten. Een onder hen onderscheidde zich door een schitterende uniform. Het was een officier der artillerie, aangesteld aan de koninklijke kanonnengieterij te Luik, een prachtige gestalte.

Men bad den Rozenkrans.

Toen stond de officier op en keerde zich tot de mannen voor hem geknield, den rozenkrans in de hand. „Mijne vrienden”, zoo sprak hij, „wij moeten een verbond sluiten, vereenigd werken tot welzijn van onze broederen.

Gij ziet even goed als ik wat er omgaat, gij ziet in welk een treurigen staat het grootste gedeelte der werklieden verkeert. De meesten zijn zeker ongelukkig door eigen schuld. Zij vluchten den godsdienst, die alleen in staat is hen te ondersteunen en hun den troost te verschaffen, dien zij noodig hebben. Zij werken op Zondag, en verteeren 's Maandags het geld noodig voor het gezin, zij hebben volstrekt geen zorg voor de opvoeding van hun kinderen. En hoeveel ellende is er dikwijls in hun huisgezinnen? hoeveel gebrek? hoeveel wanorde? hoeveel twisten en godslasteringen?

Welnu, mijne vrienden, indien gij wilt, wij kunnen veel goed doen aan onze ongelukkige broeders, wij zullen hun goede voorbeelden geven, wij zullen hun lot verbeteren door hen terug te brengen tot godsdienst en plicht. Laat ons allen daartoe samenwerken. God zal met ons zijn!"

Een zoon van Limburg, een zoon van Venlo had gesproken. BELLETABLE is zijn naam.

De H. Familie was gevestigd.

Dit was de eerste vergadering.

En God was met hen.

Het kleine zaadje ontkiemde en werd een reuzenboom, die zijn takken steeds verder uitsloeg, en de volkeren der aarde zochten lavenis in zijn heilbrengende schaduw.

De roemruchtige Bisschop van Luik Mgr. VAN BOMMEL, ook een zoon van Nederland, — aan de H. Familie is alles Nederlandsch, — overzag met adelaarsblik al het goede, dat de H. Familie kon stichten in zijn diocesis, richtte haar kerkelijk op en PIUS IX, die toen zetelde in al zijn grootheid op den Stoel van PETRUS, verhief haar tot Aartsbroederschap en verrijkte haar met een waren schat van aflaten.

Nu kon niets de machtige ontwikkeling meer tegenhouden. Het was een grootsche stroom geworden, die zijn wateren, als de stroom des levens, naar de vier hemelstreken voortstuwde en overal leven en vruchtbaarheid verspreidde.

Weldra telde de H. Familie haar leden bij honderdduizenden over de geheele wereld.

In ons vaderland, het vaderland van BELLETABLE, niet het minst.

M. H. zietdaar de geschiedenis der oprichting van de H. Familie, haar doel omschreven, wat zij wilde, wat zij steeds gewild heeft, maar ook wat zij nog wil.

Haar doel is en blijft steeds hetzelfde.

Hetzelfde, de grondslag van het kerkelijk maatschappelijk leven, van het kerkelijk familieleven, van het kerkelijk individueel leven.

Godsdienstzin te kweeken onder het geloovige volk; zooveel mogelijk de familie opbouwen op dit onmisbaar diamanten fundament; het zekere onderpand, het onfeilbaar redmiddel voor de maatschappij, godsdienstzin.

Wij zijn er diep van overtuigd, dat er *geen inrichting* in de Kerk Gods bestaat, die zoo diepgaande en zoo machtige wortels schiet in den bodem van het katholieke leven, — die haar heilige vangarmen zoo breed uitslaat, om het volk tot God en godsdienst te trekken, — geen inrichting, die zoo doordringt in het binnenste merg der maatschappij, in het binnenste merg der familie — geen, die haar leven zoo vereenzelvigt met het innerlijke leven der maatschappij — die *zoo* al de elementen omvat, waaruit ze is saamgesteld, zoo door haar wezen den geest des volks in haar levende macht heeft, die het zoo kan bezielen, het hart zoo doen kloppen en zoo vurig kloppen voor God en godsdienst, vergoddelijkt in haar hoogste idealen: JEZUS de Zone Gods, MARIA zijn Onbevleete Moeder, JOZEF zijn heilige Voedstervader, de heilige familie, in één woord, de idealen, de toonbeelden van kind en moeder en vader.

De H. Familie zoekt de christelijke familie te redden, zoekt het vuur van den waren godsdienstzin machtig te doen opvlammen, zonnend te doen stralen, zijn macht onverwinnlijk te doen werken, steeds nieuw en rein bloed te storten met ongekennde kracht, in kerk- en familieleven.

Mijne Heeren! wat een strijd wordt tegenwoordig in de wereld gestreden! Wat een slagveld moet de opperbevelhebber, in het blanke kleed der pausen, overschouwen van de hoogste tinne des Vatikaanschen keizerburchts, wat een strijdkreten stijgen er niet op tot hem — trillende kreten van liefde, knarsetandende kreten van haat, — kreten van zegening, kreten van verwensching, galmend uit open visier of van achter het zwarte masker, — het gaat, wanneer ooit, dan nu, om de heiligste goederen der menschheid.

Welnu, M. H. zouden wij de *familie* niet durven noemen het palladium der maatschappij, die uit familiën bestaat? De algemeene geest der familie, moet die niet nood-

zakelijk de geest der maatschappij wezen? Is de geest in 't huisgezin dus godsdienstig, heerscht er overal de ware godsdienstzin, — de gemeenschap zal door dienzelfden geest doortrokken worden, zij zal gered zijn voor God en godsdienst, voor Kerk en maatschappij.

En wie zou dat beter kunnen bewerken, dan die inrichting die de christelijke familie wil vormen, kan vormen naar het voorbeeld der heilige Familie? Wie beter dan zij die voor ons in de drie doorluchtige leden der H. Familie het verhevenste toonbeeld doet oprijzen van JEZUS, MARIA en JOZEF, van het kind, de vrouw, den man.

M. H. wij spraken van den man.

Lid van de H. Familie zijn, is in zich een ware geloofsbelijdenis. Het zal karakters, het zal mannen vormen, Katholieke mannen, die een godsdienstige overtuiging hebben, kennen en bekennen, en voor en volgens die overtuiging leven in en buiten den familiekring.

Gij kent allen het groote woord der wedergeboorte van het Katholieke Duitschland. REGENS MOUFANG sprak het uit op een katholieke vergadering in Aken: „Es fehlt uns an Männern, die Farbe kennen, und Farbe bekennen” en het Katholieke Duitschland werd wakker, en M. H. het apostolisch zaad van dat woord ontkiemde in de voren van den katholieken akker, en het voortreffelijke Centrum was de bloem en de vrucht

De ijzeren Kanselier noemde het Centrum den onoverwinnelijken toren.

Zoo wilden wij den burcht der H. Familie doen oprijzen als een onoverwinnlijk bolwerk der Maatschappij, breed gevestigd op onwrikbare grondvesten diep geworteld in de aarde, de zware muren opgaande, bekroond met machtige tinnen; het gouden kruis blinkend hoog in de lucht, en de tallooze strijders zich verdringend ter verdediging achter het blanke schild, waarop oogverblindend op straalt in vlammeende letters: *Quis ut Deus?* Wie is als God.

Dit zullen de leden der H. Familie zijn.

Het geloof geeft het karakter aan den katholieken man.

Dat geloof te kennen, te belijden, na te leven in alle omstandigheden des maatschappelijken levens, hij zal het leeren in de H. Familie. Hij zal dat vaandel omhoog houden, onder dat vaandel leven en sterven. Een man in den vollen zin des woords, een karakter. Voor dat geloof zal hij alle *hindernissen* ridderlijk overwinnen.

M. H., zal *die* man niet het voorbeeld zijn aan de H. Tafel in de veelvuldige H. Communie?

Zal *die* man niet als van zelf opgaan tot de heilige afzondering der gesloten retraits?

Zal *die* man niet een edele strijder zijn in de blanke gelederen van Eer en Deugd?

Zal *die* man zijn kinderen niet brengen met jubelend hart in de handen der patronaten, die zoo gezegend werken?

Zal *die* man niet een voorbeeld van matigheid worden en een steun der Katholieke Drankbestrijding?

Zullen bij *die* mannen niet de strijderen voor de Sociale Actie, de leden van den Boerenbond, de leden, de trouwste, van den Volksbond, de hoop der Hanze, de kern van den mijnwerkersbond, de kracht der Kath. Spoorweg-vereeniging, moeten gezocht worden?

Zullen *die* mannen dus niet de steun, de hoop, de toekomst zijn voor alle priesterlijke werken en streven in elke parochie, — de troost, de vreugde en de kroon der priesters, der herders vooral? —

M. H. er is gezegd, die het kind heeft, heeft de toekomst, de maatschappij in den knop, de ontlukende liefelijke menschenbloesem, in bloem en vrucht.

Hoe wilt gij zekerder het kind hebben, dan wanneer gij den vader en de moeder hebt in de H. Familie. Sterk door zijn geloofsovertuiging is en moet de man zijn. Maar de moeder, de schoonste afspiegeling der liefde Gods, in haar nooit versagende liefde en toewijding en offervaardigheid, zij de zoete *hoop* van vader en kind, de zoete *sterre* opgegaan op den weg des levens van vader en kind. Haar geheele leven is een gestadig offeren, zij

is zelve het voortdurend offer: zich zelve verloochen, elken dag, elk uur, elk oogenblik is haar natuur, haar geluk.

De man mag rillen van angst en schrik, bleek terugdeinzen voor dood en gevaar, niet de moeder.

En de moeder heeft de H. Familie als onder hare leiding, in haar macht. En hoe groot is *haar* invloed door de almacht der moederliefde?

Vermag zij niet alles de christelijke vrouw, de christelijke echtgenoot, de christelijke moeder?

Zij is het, die den sterken man, geschokt tot in het diepst van zijn kracht, in den strijd des levens staande houdt met den arm der liefde, zooals het klimop in zijn groene armen den wankelenden boom, den koning der wouden, klemt en steunt.

Eene herinnering M. H.! Rijst niet bij ons allen voor het oog der ziel, het zoete aanminnig beeld der zachte lieve Vrouw, die wij zoo gelukkig waren Moeder te noemen? Blikt niet uw oog op dit oogenblik in dat onuitsprekelijk zoete Moederoog? In bange uren van bitter leed en miskennis en verraad en verlatenheid, zochten en vonden wij dan niet bij haar, de woorden en den troost, die als hemeldauw neerzegen in het gefolterde hart? Kon zij niet alles op haar kind?

O! de Heer, bloedend en stervend aan het Kruis, Hij wist wel wat Hij deed, toen van Zijn bleke lippen, bij het afscheid van de zijnen, Hij ons Zijn moeder tot moeder gaf.

Nog eens, M. H., die edele vrouw, die bezorgde echtgenoot, die alles vermogende moeder, *is, kan, en moet* in de H. Familie het machtige, onverwinnelijke wapen zijn om den godsdienst te verdedigen, den godsdienst te kweken in het huisgezin, het huisgezin te redden in onze dagen, het christelijk en godsdienstig te behouden.

Maar die den vader en de moeder heeft, heeft het kind en met het kind de toekomst, het toekomstig huisgezin, de toekomstige maatschappij.

Want M. H. tusschen den vader en de moeder staat het kind, de *liefdeband* tusschen beiden, de *oorzaak* van

hun geluk, de *reden* van hun liefde. In hun kind, als in één brandpunt, treffen al de liefdevlammen van beide harten saam, versmelten als tot één vuur. De liefde van hun kind is het eenige *loon* van vadertrouwe en moederliefde. Zij willen niets anders, zij zoeken niets anders, dan hun kind, zijn geluk en zijn liefde.

En het kind is de liefde. Zooals het bloed in het hart en uit het hart stroomt, zoo gaat van het kind een stroom van liefde uit, die vader en moeder onderling en beiden in het kind, hun vleesch en bloed, verbindt. De H. Familie dus, M. H., heeft de *ouders* door het *kind* en het *kind* door de *ouders*.

Wie zullen dan de beste *opvoeders* zijn van het kind?

Wie zullen de vroomste leeraren zijn van het kind?

Wie zullen de trouwste verdedigers zijn van het kind:

het kind, ik herhaal het, onze hoop en onze toekomst, de toekomst van de familie, van de Kerk, van den Staat? — De ouders en altijd de ouders. Zij zullen, als de engel van het paradijs, bewaken het paradijs der familie met een vlammenend zwaard. Zij zullen de reinheid van den huiselijken haard, geheiligd door de onschuld van hun kind, verdedigen met het schild van hun hart. Zij zullen, zooals de groote WINDHORST schrijft, de beste schoolopzieners zijn bij hun kinderen, en dat alles zal de H. Familie vermogen, dat alles ligt in de macht der H. Familie, dat alles kan en moet het heilige, groote werk zijn der H. Familie, want zij is aangewezen en geroepen als door God zelven, die grootsche taak op zich te nemen en te vervullen.

De maatschappij kan alleen gered worden door het christendom en laten wij het zeggen M. H. tot onzen troost en trots: door de Katholieke Kerk, en een machtig middel, het machtigste kan en zal de H. Familie zijn.

Het machtigste zal de H. Familie zijn, zoo zegden wij. Ja! het machtigste vooral, omdat onze tijd een zoo bij uitstek sociale tijd is, en het sociale vraagstuk alles beheerscht en aan de Katholieke Kerk en hare dienaren hooge en zware eischen stelt.

Maar M. H. kunt gij u een beter tegenwicht tegen het socialisme denken dan de H. Familie?

Kunt gij u een machtiger en heiliger en zekerder geneesmiddel voorstellen tegen den revolutionairen geest, die alom alles omwoelt en ondermijnt, dan de H. Familie?

Is de Christelijke familie niet het hechtste bolwerk tegen alles wat anti-godsdienstig en dus ook anti-maatschappelijk is? Is de H. Familie niet uit haar wezen geroepen den man te sterken, standvastig te doen staan in den christelijken strijd, trouw aan het christenvaandel, het kruis? De vrouw onverwinbaar door haar liefde tot man en kinderen te steunen en te leiden in hare heilige zending en zoo met het kind, de familie te redden, en den katholieken zin te bewaren, door den godsdienstzin die van haar uitgaat?

Zeker, M. H. de H. Familie rust op vele plaatsen in de handen van de roemrijke Congregatie van den Allerheiligsten Verlosser. Het is haar heilig, duur betaald recht. Zij stond bij de wieg. Zij plaatste de wieg bij het H. Tabernakel, in de schaduw des Heiligdoms. Zij wijdde alle zorgen, de teederste moederzorgen aan den bloei der grootsche instelling. Zij bracht alle offers. Met haar apostolisch zweet bevruchtte zij den jeugdigen boom, en hij werd als de boom van het Evangelie, in welks schaduw de volkeren der aarde een toevlucht zochten om er leven, geluk en vrede te vinden.

Maar niet overal zijn de zonen van den H. ALFONSUS voor het apostolisch werk beschikbaar en daar zullen wij M. H. moeten optreden, en wij de priesters der H. Familie zijn en zooveel mogelijk overal een H. Familie oprichten.

Dat weet ik, M. H., het meerdere werk, de drukkere priesterlijke arbeid, zal ons niet afschrikken. Priesters zijn geen huurlingen, priesters zijn 's Heeren dienaren, in 's Heeren dienst, aan 's Heeren werk, in 's Heeren wijngaard, 's Heeren vrienden.

Verre van mij, M. H., zoo gering van u te denken, alsof gij niet gereed zoudt zijn, met vlamme harten,

als om strijd, te dingen naar de hooge eer, in de eerste gelederen te staan, in den heiligen strijd.

Verre van mij zulks te durven uitspreken, hier in de schaduw van dit heiligdom, dat getuige was of zijn zal van uw jaren van voorbereiding op het Priesterschap, waarin wij allen met zoo blijde stemmen hebben geroepen: *adsum*. Hier M. H. lagen wij allen ter aarde neer onder de over ons uitgestrekte zegenende handen van den Bisschop, hier wijdden wij ons onherroepelijk aan God toe, hier kozen wij den Heer als ons deel, *Dominus pars!* hier stonden wij eens op met jubelend hart, vreugdedronken, priesters des Heeren, priesters in eeuwigheid.

Welnu, Priesters des Heeren, en het is me een waar geluk tot u te kunnen spreken, Leviten des Heiligdoms, weldra onze broederen in het priesterschap — onze medestrijdenden in den H. strijd — de tijd is gekomen, de ure heeft geslagen. „Op ten strijd!” heette het voor ons, zal het weldra klinken voor u, op ten strijde in dezen modernen kruistocht. Omgordt u met het gouden zwaard, dat op zijn schitterend lemmet de H.H. namen draagt van JEZUS, MARIA, JOZEF! In die namen zult gij zegevieren! Een ander wapen dan het zwaard van den held der sage, dan het zwaard van den H. LODEWIJK, dat zoo vreeselijke doodglanzen splinterde in de rijen der Saracenen.

In den wonderlijken tijd waarin wij leven, tijd van schampere tegenstellingen, — een democratisch, nivelleerende tijd, — waar de geest der revolutie op elk gebied dreigend het hoofd opsteekt, en toch de rijken en voornamen de woningen der armen als verpestend vluchten, en de standentrots nooit zoo sterk was als achter het tegenwoordig masker van gelijkheid — zult gij met en in en door de H. Familie groote dingen kunnen doen. Patroons en voornamen en rijken kunt ge niet dan bij uitzondering tellen in haar midden — maar dát kunt gij door de H. Familie — treden aan den voet des Kruises, in uw gezalfde priesterhand, de handen vereenigen van patroon en werkman tot één verbond, op de doorboorde voeten van den gekrui-

sigden God, die zijn bloedende armen uitstrekt als ten zegen.

Monseigneur! Het was in 't jaar 1902. De H. Familie van Maastricht vierde haar gouden jubilé. U. D. H. had zelve willen verschijnen, om de plechtigheden door Uwe hooge tegenwoordigheid tot een gebeurtenis te verheffen. Vele H. Familiën waren toegestroomd op het uitnoodigende woord, tot vereeniging en beraadslaging.

Toen kwam er een groot en ernstig woord van Uwe lippen. „Wat baten al onze instellingen, hoe talrijk zij ook mogen wezen, en hoe uitstekend ze ook werken, indien godsdienst en godsdienstzin verloren gaan? Godsdienst en godsdienstzin kweeken, bestendigen en bewaren zal de kostbaarste schat, het kostbaarste erve der H. Familie zijn.”

Daarom verheugde het Uw priester, Monseigneur, in Uwe tegenwoordigheid het woord te mogen voeren in Uw geest, naar Uw heerlijke woorden, van den Hoogen beschermheer der H. Familie.

M. H. mag ik sluiten met de woorden waarmee ik begon.

BELLETABLE spreekt tot U de woorden, welke hij eens richtte tot zijn edele makkers bij de oprichting der H. Familie: „Mijne Vrienden, gij ziet het: wij kunnen veel goed doen aan onze ongelukkige broeders, gij kunt hun goede voorbeelden geven. Wij zullen hun lot verbeteren door ze tot godsdienst en plicht terug te brengen. Laat ons allen daartoe samenwerken. God zal met ons zijn! Wilt gij, M. H., welaan aan het werk!”

En M. H., God zal met ons zijn, en de zegen van onzen hoogvereerden Bisschop, onzen Leeraar en Vader en voorbeeld en aanvoerder in den heiligen strijd, zal ons een zeker onderpand van Gods zegen zijn.

Zoo zij het. Amen!
